

[Finansministeren.]

forslaget ikke tilsigter en pengepolitisk stramning, men først og fremmest har til formål at skabe et godt grundlag for at fastholde den hidtidige linie i pengepolitikken, som fortsat i høj grad må være rettet imod at sikre en tilfredsstillende finansiering af betalingsbalanceunderskuddet.

Efter den betydelige pengepolitiske lempelse, der er sket siden efteråret 1974, og som bl.a. har afspejlet sig i et rentefald — senest ved diskontoneedsættelsen i sidste uge — finder regeringen ikke, at det for tiden er forsvarligt at lade en yderligere lempelse i kreditvilkårene finde sted.

Der er ikke herved truffet nogen beslutning om, at det nuværende renteniveau låses fast, og den påtænkte emission af statslån har derfor også været drøftet med Nationalbanken ved forhandlingerne om den netop gennemførte diskontoneedsættelse. Det vil fortsat være hensigtsmæssigt, at rentevilkårene afpasses efter den internationale renteutvikling, men regeringen skønner — og Nationalbanken deler denne opfattelse — at renteniveauet her i landet fortsat bør ligge højere end internationalt.

Staten og Nationalbanken råder over mange midler til at styre såvel likviditeten som lånemulighederne og renten, og det vil alt efter forholdene være rimeligt at anvende flere af disse instrumenter til at sikre et roligt pengepolitisk forløb. I betragtning af den særlige statsfinansielle udvikling forekommer det dog naturligt, at staten direkte ved salg af statsobligationer dækker sit eget finansieringsbehov og dermed undgår den pengeforøgelse, som ellers måtte neutraliseres med andre midler.

Sideløbende med den statslige indenlandske lånoptagelse fortsættes opkøbene af obligationer til den sociale pensionsfond, idet disse opkøb er et led i de aktiviteter, folketinget er enedes om.

Hensynet til en stabil kursudvikling på realkreditmarkedet tilsiger, at staten fastsætter vilkår, som kan forventes at tiltrække andre end den sædvanlige kreds af obligationsaftagere. Dette hensyn skulle tilgodeses ved at udstede obligationer med forholdsvis kort løbetid, og der tænkes på to trancher med løbetid på henholdsvis indtil 5 år og indtil 7 år. Obligationerne vil blive inddelt i lige store grupper, og amortisatio-

nen vil ske ved årlig udtrækning til pari af en gruppe.

Afsætningen af obligationerne vil ske løbende gennem Nationalbanken i en takt afpasset efter likviditetssituationen og under hensyntagen til obligationsmarkedet i øvrigt.

Statslig optagelse af lån i udlandet vil ligesom hidtil — under hensyntagen til forholdene på de internationale kapitalmarkeder — alene blive tilrettelagt ud fra valutariiske hensyn, og modværdien i danske kroner af udenlandske statslån vil fortsat blive indsat på konsolideringskontoen i Danmarks Nationalbank. Provenuet af lån optaget i udlandet af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning anvendes til køb af danske obligationer.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om arbejderboliger på landet.*

Lovforslaget har to hovedmål. Det tilsigter dels at bringe den nuværende støtte til opførelse af nye arbejderboliger til ophør, dels at lette adgangen til at få de bestående arbejderboliger frigjort for de rådighedsbegrænsninger, der gælder for disse boliger.

Den nugældende støtte til opførelse af nye arbejderboliger på landet består dels i en garanti for sekundære prioritetslån, dels i rentefrie driftslån til delvis betaling af ydelse på de optagne prioritetslån.

Forslaget om at ophæve denne ordning er begrundet med, at den ikke er blevet udnyttet i et omfang, der står i et rimeligt forhold til den administration, der er forbundet med ordningen. Fra lovens ikrafttræden i 1971 og til udgangen af oktober 1974 er der således kun meddelt tilsagn om opførelse af 550 boliger og af disse kan højst 260 forventes udnyttet.

Ophævelse af adgangen til ydelse af lånegaranti og boligdriftslån vil bevirke, at der for fremtiden ikke bliver anvendelse for de i den nugældende lov indeholdte rammebølg for statsstøtte til opførelse af nye boliger.

Under forudsætning af at lovforslaget

[Landbrugsministeren.]

vedtages inden 15. juni 1975, vil de nævnte rammebeløb kunne bortfalde allerede fra og med finansåret 1975-76.

Med hensyn til de bestående arbejderboliger på landet er der en række forhold, der taler for en lettere adgang til at få boligerne frigjort for de gældende rådighedsbegrænsninger med hensyn til ombygning, tilbygning og andre forandringer.

Det er ofte vanskeligt at finde kvalificerede købere til disse boliger, hvoraf mange nu ligger i bymæssige bebyggelser og er relativt højt vurderede.

Mange af boligerne opfylder ikke nutidens krav til enfamilieshuses størrelse og indretning, hvilket har givet anledning til en række sager om udvidelse og ombygning. Hertil kommer, at staten har betydelige udgifter til opretholdelsen af disse boliger dels i form af rentetab på grund af de lavt forrentede lån, dels i form af administrationsomkostninger.

Lovforslaget giver ejere af arbejderboliger på landet ret til ophævelse af de nævnte rådighedsbegrænsninger på nærmere fastsatte vilkår.

For boliger oprettet i henhold til de før 1. april 1971 gældende regler (det vil sige med statslån) skal ejeren ifølge forslaget indfri de indestående statslån, godtgøre statens rentetab samt betale et beløb, der i det væsentlige svarer til den økonomiske fordel ved ejendommens frigørelse (forslagets § 1, nr. 6). For de relativt få boliger oprettet efter 1971-lovens regler skal ejeren tilbagebetale de ydede boligdriftslån samt et beløb til dækning af statens rentetab og omkostningerne ved boligens oprettelse (forslagets § 1, nr. 18).

Ejerne vil herved få fri rådighed over deres ejendomme, medens staten opnår visse økonomiske fordele.

For at fremme afviklingen af boliger oprettet med statslån efter reglerne før 1. april 1971 stilles der samtidig for disse ejendomme forslag om, at der — hvor ejerens indkomst- og formueforhold begrunder det — skal kunne ydes lån til hel eller delvis betaling af de beløb, der skal udredes i forbindelse med ejendommens frigørelse.

Hermed anbefaler jeg nærværende lovforslag til tingets velvillige behandling.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond*. Forslaget vedrører den del af loven, der omhandler eksportkreditrådets virksomhed, og går ud på en ændring af bestemmelsen i lovens § 3, stk. 3, om rådets sammensætning samt en forhøjelse af grænsen for garantier og kautioner fra 15 mia kr. til 22 mia kr. Lovens øvrige bestemmelser berøres ikke af forslaget.

Forslaget om ændring af rådets sammensætning skyldes dels de ændrede organisationsforhold inden for bankområdet, dels den nu indførte ligestilling mellem bankernes og sparekassernes virksomhedsområde. Jeg har fundet det rimeligt, at sparekasserne i lighed med bankerne bliver repræsenteret i eksportkreditrådet.

Folketinget drøftede i maj 1974 eksportkreditordningen og vedtog at forhøje den ramme, inden for hvilken eksportkreditrådet kan give garantier og kautioner, til 15 mia kr. Allerede de første måneder efter lovens ikrafttræden skete der en stigning i rådets forpligtelser, således at disse pr. 31. oktober 1974 beløb sig til ca. 12 mia kr. I løbet af november-december 1974 og januar-februar 1975 er stigningstakten tiltaget, og ved udgangen af februar 1975 var rådets maksimale garanti- og kautionsansvar ca. 14 mia kr.

En del af stigningen i rådets forpligtelser skyldes øgede forpligtelser over for Danmarks Skibskreditfond og værfterne i forbindelse med bygning af skibe for udenlandsk regning. I modsætning til, hvad der har været tilfældet ved de seneste forhøjelser af beløbsrammen, skyldes den største del af stigningen denne gang eksport af andre varer end skibe. En konsekvens heraf er, at skibenes andel af rådets totale forpligtelser på et år er faldet fra 67 pct. til 59 pct., medens forpligtelserne vedrørende andre varer tilsvarende er steget fra 33 pct. til 41 pct.

Lovforslaget er udtryk for den vægt, der fra regeringens side lægges på at styrke de danske eksporterhvervs konkurrencemæssige stilling, og jeg finder det naturligt ved denne lejlighed at nævne en række af de områder, hvor der er eller vil blive gennemført forbedringer og udvidelser af eksportkreditordningen.

[Handelsministeren.]

I oktober 1974 forhøjede eksportkreditrådet garantiprocenten for de kommercielle garantier fra 80 til 90, og minimumsgarantidækningen for de politiske garantier fra 70 pct. til 80 pct. Disse forhøjelser medførte ikke nogen præmieforhøjelse. Samtidig indførtes den ændring, at rådets revolverende garantier i modsætning til tidligere blev givet uden tidsbegrænsning.

Rådet indfører i april måned en såkaldt generalpolice, der i princippet omfatter en eksportørs samlede eksport og indebærer den betydelige administrative forenkling for eksportørerne, at den enkelte udenlandske køber ikke på forhånd skal godkendes af rådet. Samtidig nedsættes præmiesatsen for disse garantier meget betydeligt.

Rådet har endvidere besluttet at indføre en garantiordning omfattende de såkaldte køberkreditter. Disse garantier dækker et lån, som den finansierende bank yder den udenlandske køber, således at denne bliver i stand til at betale den danske eksportør kontant. Jeg har forstået, at arbejdet med udformningen af garantierne er så langt fremme, at de første garantier forventes udstedt om et par måneder.

Et af handelsministeriet nedsat udvalg har i januar måned i år afgivet betænkning og anbefalet, at der indføres en kursgarantiordning for eksporttilgodehavender. Det er besluttet at gennemføre en ordning på det af udvalget foreslåede grundlag og at henlægge administrationen til eksportkreditrådet, hvor der nu arbejdes med udarbejdelsen af de nærmere enkeltheder med henblik på ikraftsættelse i løbet af en måneds tid. I forbindelse med kursgarantiordningen har eksportkreditrådet over for handelsministeriet rejst spørgsmål om, med hvilket beløb en kursgaranti skal registreres af rådet inden for lovens beløbsramme. En registrering af det fulde garantibeløb er ikke realistisk, idet en nedskrivning til 0 af de valutaer, som vil blive garanteret, forekommer usandsynlig. Rådet har derfor foreslået, at registrering sker med 20 pct. af garantibeløbet, et forslag, som jeg finder rimeligt, og som jeg foreslår overvejet under det kommende udvalgsarbejde.

Inden for byggeeksportområdet har eksportkreditrådet efter forslag fra det af handelsministeriet nedsatte byggeeksportud-

valg udsendt en vejledning for eksportører af typehuse og feriehuse omhandlende regler for kautioner i forbindelse med finansiering af sådan eksport. Udvalget fortsætter sine overvejelser om eksportkreditordningens administrative tilpasning til de særlige forhold inden for bygge- og anlægsområdet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har eksportkreditrådet fremsat nogle betragtninger om den risiko for tab, som er forbundet med rådets virksomhed. Rådet har fremhævet, at der er en stigende tendens til koncentration af garantierne på projekter af betydelig størrelse, samt at rådet har fundet det påkrævet under den nuværende konjunkturfatning at yde kautioner til dækning af opståede øgede likviditetsbehov. Begge forhold betyder en forøget risiko for rådets engagementer.

Jeg kan kun hilse med tilfredshed, at eksportkreditrådet har anlagt en linje som den nævnte. Det er efter min opfattelse helt i overensstemmelse med lovens hensigt, at rådet i den nuværende situation — jeg tænker her særligt på beskæftigelses- og valutaforholdene — har lempet sin hidtidige praksis.

I bemærkningerne til lovforslaget er det sagt, at den øgede aktivitet inden for rådets område vil nødvendiggøre en udbygning af rådets sekretariat. Jeg skal i denne forbindelse henviser til min gennemgang af de områder, hvor der er sket eller forberedes udvidelser inden for området. Hertil kommer, at der af rådet er konstateret en stigende interesse hos eksporterhvervene og pengeinstitutterne for rådets medvirken. Selv om der er og fortsat vil blive gennemført rationaliseringer og forenklinger i sekretariatets administration, har en forlænget ekspeditionstid imidlertid ikke kunnet undgås. Jeg vil gerne understrege, at inden for eksportkreditområdet er en hurtig stillingtagen af afgørende betydning, og hvis ordningen skal have den tilsigtede virkning for de danske eksporterhverv, må sekretariatet have en sådan størrelse og opbygning, at administrative forsinkelser ikke opstår.

De nærmere enkeltheder vedrørende eksportkreditrådets virksomhed vil fremgå af rådets sidste årsberetning, der omfatter finansåret 1973-74. Det fremgår bl.a. af beretningen, at præmieindtægten androg 22,6 mill. kr. mod året før 19,8 mill. kr. Rådet

[Handelsministeren.]

indfrie garantier og kautioner med i alt 33,7 mill. kr. I hvilket omfang dette beløb må afskrives som tab, kan ikke på forhånd siges. I finansåret 1973-74 er afskrevet tab på ca. 11,3 mill. kr. For finansåret 1974-75 vil der blive tale om en fordobling af dette beløb. De øgede tab afspejler de dårligere konjunkturer såvel her i landet som i udlandet.

Som tidligere nævnt er rådets forpligtelser i de seneste måneder steget væsentligt, og der forventes ansøgninger om rådets medvirken ved gennemførelsen af nye store eksportforretninger. Som følge heraf er der opstået et pludseligt behov for en forhøjelse af lovens beløbsramme. For at der ikke skal opstå hindringer for rådets løbende virksomhed, anmoder jeg derfor om, at lovforslaget gennemføres i folketingsåret 1974-75.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om universiteternes udbygning.

(Lovforslag nr. 86. Fremsat 27/2 75. Første behandling 4/4 75. Anden behandling 9/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 137 stemmer; 7 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Odense universitetscenter.

(Lovforslag nr. 87. Fremsat 27/2 75. Første behandling 4/4 75. Anden behandling 9/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 137 stemmer; 7 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udbygning af baneanlæggene for den storkøbenhavnske nærtrafik.

(Lovforslag nr. 45. Fremsat 28/1 75. Første behandling 28/2 75. Betænkning 18/3 75. Anden behandling 8/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 144 stemmer.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

(Lovforslag nr. 85. Fremsat 27/2 75. Første behandling 10/3 75. Betænkning 3/4 75. Anden behandling 8/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.